

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИХ І ПРИВАТНО-ПРАВОВИХ
ДИСЦИПЛІН

МАТЕРІАЛИ ДРУГОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРАВО УКРАЇНИ:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

30 травня 2015 р.

ВІННИЦЯ - 2015

УДК 34(477):061.3

ББК 67.9 (4 УКР)

М 34

ПРАВО УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ / Збірник матеріалів Регіональної науково-практичної конференції / Редколегія: Калетнік Г.М., Курило В.І., Мазур В.А., Мельничук О. Ф., Омельчук В. А. та інші. — Вінниця: ВНАУ, 2015.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Калетнік Григорій Миколайович, президент ВНАУ, професор, д.е.н., академік НААН України, голова оргкомітету;

Курило Володимир Іванович, виконувач обов'язків ректора ВНАУ, д.ю.н., професор, академік Академії наук вищої освіти України, заслужений юрист України, заступник голови оргкомітету;

Мазур Віктор Анатолійович, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.с.-г.н., доцент;

Мельничук Ольга Федорівна, декан факультету менеджменту та права, к.ю.н., доцент;

Омельчук Василь Андрійович, завідувач кафедри публічно-правових дисциплін, д.ю.н., професор;

Левчук Костянтин Іванович, завідувач кафедри історії України та філософії, д.і.н., професор;

Опольська Наталя Михайлівна, виконувач обов'язків завідувача кафедри загальнотеоретичних і приватно-правових дисциплін, к.ю.н., доцент;

Письменна Олена Пилипівна, доцент кафедри публічно-правових дисциплін, к.ю.н., доцент.

ЗМІСТ

Мельничук О.Ф. ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ ЯК ГАРАНТІЯ ПРАВА НА ОСВІТУ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ.....	6
Омельчук В. А. СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В ІСТОРИЧНОМУ КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА Й ДЕРЖАВИ.....	13
Опольська Н. М. ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	21
Богатчук С. С. НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНІ ПОГЛЯДИ М. ДРАГОМАНОВА.....	28
Гель А. П., Дудорова Ю. А. ПРАВОВИЙ СТАТУС ЗАСУДЖЕНИХ ДО АРЕШТУ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ.....	34
Головчук В. А. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНІВ, ЯКІ ПЕРЕШКОДЖАЮТЬ ВИНЕСЕННЮ ЗАКОННОГО ТА ОБГРУНТОВАНОГО СУДОВОГО РІШЕННЯ.....	43
Zarichanskiy O A. FEATURES FUNCTIONS OF LEGAL CULTURE OF FUTURE LAWYERS	48
Оверковська Т.К. КОНСОЛІДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ.....	51
Письменна О. П., Сурма С. А. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ НА МІЖНАРОДНОМУ РИНКУ	56
Правдюк А. Л. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ ЯК ЗАСІБ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ І ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	61
Редько А. Г. ЗМІНИ В СИСТЕМІ ПІЛЬГ І ПРИВІЛЕЇВ У ПЕРІОД ХРУЩОВСЬКИХ РЕФОРМ	69

Слотюк П. В. СУВЕРЕННІСТЬ ЯК ПРАВО ВИБОРУ В МЕЖАХ ІСНУЮЧИХ ОБМЕЖЕНЬ І СВОБОД, ЧИ СВОБОДА В УМОВАХ ІСНУЮЧОГО ПРАВА?.....	72
Жуковський В. А. ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА, ЩОДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НАРКОТИЗМ ТА НАСИЛЬНИЦЬКИЙ НАРКОТИЗМ.....	76
Калач Д. М. ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ МІЖКОНФЕСІЙНИХ ВІДНОСИН В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ	81
Ковальов Д. В. ЗАКОНИ УКРАЇНИ від 9 квітня 2015 р.: ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ	87
Маліновська О. В. ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ БЕЗРОБІТНОГО У ПЕРІОД НЕПУ.....	94
Мельничук М. О. ПРАВОВИЙ СТАТУС ТОВАРИСТВА ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА УСРР В СИСТЕМІ ОРГАНІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	98
Оверковський К. В. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИСЕЛЕННЯ МЕШКАНЦІВ ІЗ ЖИТЛА, ЩО Є ПРЕДМЕТОМ ІПОТЕКИ	102
Піп'як М. І. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ДІЯЛЬНОСТІ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ В УКРАЇНІ	107
Барчук О. В. ЗАХИСТ ПРАВ ЖІНОК У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ	112
Безвенюк В. Р. УКРАЇНА І ЄС.....	117
Березюк Т.В. СПЕЦІАЛЬНА КОНФІСКАЦІЯ, ЯК ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА.....	122
Бесараб М. С. ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВИ І ДЕРЖАВНОГО АПАРАТУ	128
Бондар В. М. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБ'ЄКТИВНОЇ ТА СУБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ ШАХРАЙСТВА	133
Ванжула О. М. ІСТОРИЧНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ДОГОВОІРУ РЕНТИ.....	138

Волинець В. М. ПРАВА ДИТИНИ	144
Гедзенко А. Г. ПОНЯТТЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ДОГОВОРУ.....	149
Грабар А. С. ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ	152
Гоменюк А. О. СТАНОВЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО КОМЕРЦІЙНУ ТАЄМНИЦЮ В УКРАЇНІ.....	158
Дабіжа Г. С. СОЦІАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНИ	162
Дідик В. Р. ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ, ЯК СУБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН	167
Єськова К. О. МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В СИСТЕМІ ЇХ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	171
Іскра М. І. ДО ПРОБЛЕМ РЕФОРМУВАННЯ ПРОКУРАТУРИ	176
Костюк Д. О. ПРИМУСОВІ ЗАХОДИ МЕДИЧНОГО ХАРАКТЕРУ ТА ПРИМУСОВЕ ЛІКУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	181
Кубай К. Р. ПРАВА ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ	186
Куньовська О. Й., Пікуліна О. А. ОКРЕМІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЛІЦЕНЗУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	192
Левченко А.О. ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПІДСТАВ ВВЕДЕННЯ МИРОТВОРЧОГО КОНТИНГЕНТУ НА ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ.....	200
Манубата Д.Е. ЗАБРУДЕННЯ ВОДОЙМ УКРАЇНИ.....	205
Плаксій І. О. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ.....	211
Слободинська І. В. ПРАВОПРИПІНЯЮЧІ ЮРИДИЧНІ ФАКТИ У СИСТЕМІ ЮРИДИЧНИХ ФАКТІВ	219
Цимбалюк Т. І. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ НЕДОПУЩЕННЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ ЖІНОК ТА ЧОЛОВІКІВ У СФЕРІ ДОСТУПУ ДО ПРАЦІ НА МІЖНАРОДНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНЯХ.....	224

Чернявська Ю. О., Гаврилюк А. І. ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	230
Швецова О. О. ПРОБЛЕМА ПРАВОВОГО СТАНОВИЩА ЗАЧАТОЇ, АЛЕ ЩЕ НЕ НАРОДЖЕНОЇ ДИТИНИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ.....	236

*Калач Дмитро Михайлович
асистент кафедри історії України та філософії
Вінницького національного аграрного університету
науковий керівник доктор філософських наук,
доцент КНУ ім. Тараса Шевченка
Кондратьєва Ірина Владиславівна*

ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ МІЖКОНФЕСІЙНИХ ВІДНОСИН В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

В Україні склалася принципово нова релігійна ситуація: на зміну моноконфесійному суспільству прийшла релігійна поліфонія. Сьогодні в нашій державі зареєстровані та діють більше ста різних конфесій, церков, деномінацій, напрямів та течій. Серед них - традиційні церкви (православні, греко- і римо-католицькі, протестантські), нетрадиційні віросповідання (індуїзм, буддизм, даосизм), релігійні вірування національних меншин, у тому числі іслам, іудаїзм, а також нові релігійні рухи. Питання міжконфесійних відносин хвилювали світову громадськість і вчених протягом багатьох століть. Слід зазначити, ці відносини в історії мали неоднозначний характер і проблема завжди була і буде актуальною. Її вивченню присвячено значну кількість філософської, соціологічно-психологічної та юридичної літератури [2, с.115].

Можливо, комусь здається, що проблема міжконфесійних відносин в українському суспільстві є не актуальною. Якщо поглянути на сучасну реальність, то не можна не помітити, прогресуючого процесу відчуження між різними верствами населення за релігійною, політичною та етнічною ознаками. Розпочаті на початку 90-х років 20 століття процеси деідеологізації та десекуляризації українського суспільства дали потужний поштовх для культурно-релігійної дезінтеграції колись єдиної соціальної спільності. Ці процеси торкнулися фактичного всіх сфер духовної культури. Цілком очевидно, подальше поглиблення цих процесів ставить перед суспільством проблему створення механізмів здатних не тільки регулювати межконфесійні

відносини в рамках державного права. Але й породжувати атмосферу духовного єднання, взаєморозуміння і комфорту людей різної конфесійної приналежності. У вирішенні даної проблеми, людством накопичено більше негативного, ніж позитивного досвіду. До того ж, відрегулювати її державно-правову частину значно простіше, ніж весь комплекс міжконфесійних відносин. Як правило, окремі релігійні конфесії не відчують сильного бажання співпрацювати між собою [1, с.10].

Кожна конфесія вважає своє віровчення і культ істинним, а віровчення та культ інших хибним. Зустрічаються серйозні протиріччя культового, догматичного і канонічного характеру. Частина adeptів сприймають певні віросповідання як свої національні релігії. Їхній спосіб життя, традиції, звичаї, менталітет сформувалися під сильним впливом відповідних релігійних вчень, обрядів, приписів. За допомогою етнічно орієнтованої свідомості, ці люди формуються в етноконфесійні спільності. Найменший прояв конфесійної нерівноправності, розцінюється як замах на права етнічної групи, як утиск національної гідності, що стимулює пошук шляхів до організованого самозахисту.

Прагнучи уникнути багатовікової практики поділу релігійних організацій на привілейовані та позбавлені привілеїв, українська держава проголосила принципи свободи совісті і свободи віросповідання, відокремлення релігійних об'єднань від держави та їх рівності перед законом. Були створені передумови для введення ідейної конкуренції між релігіями та конфесіями в рамки закону. Конституція України кожному гарантує рівне право сповідувати індивідуально або спільно з іншими будь-яку релігію або не сповідувати ніякої. Відслідковуючи сучасну релігійну панораму України, стає очевидним, що релігійні протиріччя та конфлікти активізуються [6].

У контексті Загальної Декларації прав людини, документів, підписаних у рамках Гельсінських угод, які безпосередньо стосуються проблем свободи совісті, релігії, церкви, Верховна Рада України 23 квітня 1991 р. прийняла Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації». Цей Закон

започаткував законодавчу основу, що закріпила оптимальні демократичні критерії державно-церковних відносин, дав змогу створити правові основи, необхідні для послідовної реалізації принципів свободи совісті (свободи релігії, свободи церкви) в Україні. Специфічний характер діяльності релігійних організацій знайшов своє відображення в спеціальних нормах чинного законодавства, яке уточнює, конкретизує правовий статус релігійних організацій, можливості та умови для виконання ними своєї функціональної ролі в суспільстві. В своїй сукупності законодавство України, що регулює усі правовідносини, пов'язані зі свободою совісті, постає як цілісна система нормативних актів, які містять норми різних галузей права: адміністративного, цивільного, кримінального тощо. Фундаментальні основи, гарантії, умови та можливості практичної реалізації прав і свобод людини, в тому числі права на свободу совісті, знайшли відображення у статтях розділу другого «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина» Конституції України, яка прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. У статті 35 цього розділу Конституції України зазначається: «Кожен має право на свободу світогляду і віросповідання. Це право включає свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, безперешкодно відправляти одноособово чи колективно релігійні культу і ритуальні обряди, вести релігійну діяльність. Здійснення цього права може бути обмежене законом лише в інтересах охорони громадського порядку, здоров'я і моральності населення або захисту прав і свобод інших людей. Церква і релігійні організації в Україні відокремлені від держави, а школа - від церкви. Жодна релігія не може бути визнана державою як обов'язкова. Ніхто не може бути увільнений від своїх обов'язків перед державою або відмовитися від виконання законів за мотивами релігійних переконань. У разі, якщо виконання військового обов'язку суперечить релігійним переконанням громадянина, виконання цього обов'язку має бути замінене альтернативною (невійськовою) службою».

Свобода світогляду і віросповідання (свобода совісті), як й інші основні права і свободи людини (зокрема, право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань (ст. 34), розглядаються Конституцією як невідчужувані та непорушні (ст. 21). Декларовані, гарантовані Конституцією права і свободи людини визначають «зміст і спрямованість діяльності держави», а їх утвердження і забезпечення «є головним обов'язком держави» (ст. 3). Конституція України, законодавство про свободу совісті (свободу світогляду і віросповідань) розглядають останню як особисте право людини вільно і незалежно визначати своє ставлення до релігії. Це право, як записано в Законі України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23 квітня 1991 р., включає свободу мати, приймати і змінювати релігію або переконання за своїм вибором і свободу одноособово чи разом з іншими сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, відправляти релігійні культу, відкрито виражати і вільно поширювати свої релігійні або атеїстичні переконання. Закон не допускає встановлення обов'язкових переконань і світогляду, будь-якого примусу при визначенні громадянами свого ставлення до релігії, до сповідання або відмови від сповідання релігії, до участі або неучасті в богослужіннях, релігійних обрядах і церемоніях, навчання релігії. Гарантується право батьків (або осіб, які їх замінюють) виховувати своїх дітей відповідно до своїх власних переконань і ставлення до релігії та право на таємницю сповіді.

В умовах плюралізму думок, законодавство в галузі свободи совісті піддається як обґрунтованій, так і необґрунтованій критиці. Так, деякі правозахисники вважають, що законодавство не повинно диференціювати релігійні організації на «традиційні» та «нетрадиційні». А в юридичній лексиці не повинні застосовуватися терміни, що мають у своєму понятті політичний зміст. Наприклад, «тоталітарні», «деструктивні», «секти» і т.д. Ці поняття розпалюють міжконфесійну нетерпимість і не сприяють консолідації між вірянами. Недосконалість закону «Про свободу совісті та релігійні об'єднання» полягає в тому, що в ньому фактично встановлено три рівня

правової захищеності представників релігійних конфесій. В першу чергу Українська Православна Церква (МП) і (КП), які користуються максимальним ступенем прав і привілеїв, якими їх наділяє держава. Другу групу склали традиційні релігійні об'єднання християнських, мусульманських, буддистських організацій. Щодо них кількість прав і привілеїв постало дещо в обмеженому вигляді. У третю групу увійшли всі інші об'єднання [8, с.70].

Недосконалість закону «Про свободу совісті та релігійні об'єднання» полягає в тому, що він не в змозі охопити численні релігійні організації, що діють під прикриттям культурних, спортивних, благодійних, комерційних та інших організацій. Крім того, зазначений закон не охоплює тенденції підміни світського права внутрішніми конфесійними законами і нормами релігійного права.

У зв'язку з тим, що етнічний характер, спосіб життя, менталітет народу України сформувалися під впливом певних віросповідань, які сприймаються ними як національні релігії, цілком природно, що міжконфесійні протиріччя вельми негативно позначаються на міжнаціональних відносинах, сприяючи їх загостренню. Звідси зрозуміло, наскільки важливо домагатися встановлення цивілізованих відносин між конфесіями, наскільки важливим є постійний міжрелігійний діалог для збереження суспільно-політичної стабільності. Зміцнення толерантності вимагає дотримання двох ключових умов: прийняття та дотримання законів, які передбачають покарання за образу національної гідності та розпалювання національної ворожнечі.

Одним з основних напрямків у вирішенні проблем виховання культури міжконфесійного спілкування може стати збільшення ролі дисциплін соціогуманітарного циклу, зокрема релігієзнавства, культурології, етики, філософії, вивчаючи які, студенти отримують інформацію про факти, без яких неможливе розуміння багатьох подій минулого і сьогодення - в мистецтві, моралі, соціально-політичному житті, в економічній і політичній історії. Адже, освіта і релігія - це стовпи моральності кожного народу, саме вони формують історичний вигляд культури.

Список використаної літератури

1.Абраамян Г. А. Противостояние «Запад-Восток» как главная цивилизационная ось современности: методологически-мировоззренческий аспект // Путь Востока: универсализм и партикуляризм в культуре: материалы VIII молодежной научной конференции по проблемам философии, религии, культуры Востока. СПб., 2005. С. 7-12.

2.Городяненко В. Г. Проблеми консолідації українського народу на сучасному етапі / В. Г. Городяненко // Соціологічні дослідження. - 2007. - № 2. - С. 113 - 117.

3.Закон України від 23 грудня 1992 р. «Про внесення доповнень і змін до Закону У РСР "Про свободу совісті та релігійні організації» // Голос України. - 1994. - 12 січ.

4.Закон Української РСР від 23 квітня 1991 р. № 987. XII. «Про свободу совісті та релігійні організації» // Відомості Верховної Ради України. - № 20. - Ст. 277.

5.Конституція України. - К., 1996.

6.Нуруллаєв А. А. Проблеми гармонізації християнсько-мусульманських відносин в СНД [Електронний ресурс] / А. А. Нуруллаєв // Режим доступу: <http://www.freenet.kg/journal>.

7.Сиверцев М. А. Межрелигиозный диалог в эпоху глобализации // Человек. 2002. № 5. С. 76-87.

8.Стародубцева Л. В. Пам'ять і забуття: діалог релігій / Л. В. Стародубцева // Зап. філософії. - 2006. - № 9. - С. 67 - 84.

9.Тиллих П. Христианство и встреча мировых религий // Тиллих П. Теология культуры. М.: Юрист, 1995. 479 с.

Шохин В. К. «Диалог религий»: идеология и практика // Альфа и Омега. 1999. № 1. С. 281-295.

10.Margalit A. The Ring: on Religious Pluralism // Toleration: an Elusive Virtue / ed. D. Heyd. Princeton, 1996. P. 149-150.